

Erikshjälpens respons på regeringens reformagenda för svenskt bistånd

Erikshjälpens välkomnar möjligheten att få lämna skriftlig input till regeringens reformagenda för svenskt utvecklingssamarbete, enligt information som delades på mötet med statsråd Johan Forsell och statssekreterare Diana Janse den 5 maj.

Regeringen avser att genomföra en reform med vägledning utifrån principer som effektivitet, långsiktighet och transparens. Erikshjälpens vill därmed lyfta fram nedan aspekter som vi önskar att regeringen ska beakta i detta arbete.

1. Ett barnrättsperspektiv måste synliggöras tydligare i det svenska utvecklingssamarbetet

Erikshjälpens vill se ett starkare barnrättsperspektiv och att detta ska förtydligas i samarbetsstrategier, både tematiska och geografiska. Vi vill också se tydligare barnkonsekvensanalyser i linje med rekommendationerna från FN:s barnrättskommitté.

Avsaknaden av ett tydligt barnrättsperspektiv är ofta slående inom dagens utvecklingssamarbete. Erikshjälpens arbetar utifrån att varje barn är ägare av en uppsättning rättigheter. Dessa grundar sig främst i FN:s konvention för barnets rättigheter, FN:s mänskliga rättigheter samt nationella lagar. En av grundpelarna i FN:s konvention om barnets

rättigheter är barnens rätt att uttrycka sin mening och vara delaktiga i beslut som påverkar dem. Delaktighet handlar inte enbart om yttrandefrihet (artikel 13), utan avser även barnets rätt att bli involverade och få möjlighet att påverka beslut som berör dem och andra barn.

Idag finns det cirka 2 miljarder barn (0–14 år) i världen och utöver det uppskattningsvis 1,2 miljarder unga (15–24 år). Barn är inte bara framtiden, de är också nutiden. Barn och unga är experter på sina egna liv och deras delaktighet ger oss möjlighet att förstå hur en långsiktig förändring ska kunna ske.

Som exempel från ett av Erikshjälpens samarbetsländer kan nämnas Sydsudan, där 63 procent av befolkningen är under 25 år och 78 procent är under 35 år. Hur ska vi kunna bidra till långsiktig förändring om vi inte riktar oss till barn och unga. I dag ser vi att detta perspektiv ofta saknas i både tematiska och geografiska strategier. Erikshjälpens kan redovisa konkreta resultat när barn som aktiva förändringsaktörer skapar hållbara förändringar i samhället, både för sig själva och andra barn. Vi ser att arbetet med FN:s barnkonvention och Agenda 2030 måste hänga ihop. För att få till en hållbar och långsiktig förändring i enlighet med de globala målen behövs ett barnrättsperspektiv i enlighet med barnkonventionen. Vi ser också att barn och unga är de som

drabbas hårdast när målen inte nås likt när kris eller oroligheter uppstår. Pandemin är ett exempel på detta som tydligt visade hur exempelvis trafficking och barnåktenskap ökade markant under perioden.

2022 kom rekommendationerna till Sveriges regering från FN:s barnrättskommitté. Där står det bland annat att Sverige generellt har ett bra och välgrundat utvecklingssamarbete men där Barnrättskommittén bland annat önskar se en förstärkt barnkonsekvensanalys, något som Erikshjälpen också vill understryka.

2. Lokal förankring och delaktighet ska genomsyra svenskt utvecklingssamarbete

Erikshjälpen vill se ett fortsatt starkt rättighetsperspektiv i svenskt utvecklingssamarbete som värnar lokal förankring och delaktighet i utformandet av utvecklingsinsatser.

Regeringen önskar reformera det svenska utvecklingssamarbetet med ökad effektivitet, långsiktighet och transparens. Rättighetsperspektivet bidrar till just detta. Erikshjälpen anser att för att både enskilda insatser och större program ska kunna vara effektiva, så krävs lokal närvaro med stark förankring i det lokala samhället. Det krävs delaktighet för målgruppen och att både legala och moraliska skyldighetsbärare finns med i utformning och genomförande för att resultaten ska bli långsiktiga.

Erikshjälpen organiserar och implementerar ett rättighetsbaserat arbetssätt med ett tydligt barnrättsperspektiv. Principerna om delaktighet, ansvarsutkrävande, icke-diskriminering, och kopplingen till

människorättssystemet utgör huvudkomponenter i vårt arbete. Erikshjälpens insatser utformas tillsammans med organisationer väl förankrade i det lokala samhället där delaktighet är en avgörande komponent. Som barnrättsorganisation lägger Erikshjälpen extra tonvikt vid barns delaktighet. Som exempel kan nämnas våra landstrategier som tas fram i processer med både samarbetsorganisationer, barn, vuxna, legala och moraliska skyldighetsbärare. Detta för att göra enskilda insatser och större program så effektiva och långsiktiga som möjligt.

3. Ökat ekonomiskt anslag genom civilsamhället

Erikshjälpen vill se ett ökat ekonomiskt anslag genom civilsamhället. Genom att använda svenska organisations upparbetade nätverk och samarbetsorganisationer med lokal förankring möjliggörs ett effektivt bistånd.

För att nå långsiktig förändring och ökad transparens så spelar civilsamhället en avgörande och nödvändig roll för en demokratisk utveckling i ett land. Dessvärre har trenden i världen gått i motsatt riktning och i flera länder har lagar införts som begränsar civilsamhällets möjlighet att bidra till utveckling men också ställa myndigheter och beslutsfattare till svars. Erikshjälpen ser bland annat detta i länder som Kambodja, Uganda och Burkina Faso.

Lokala civilsamhällesorganisationer är väletablerade och välkända i de kontexter där de verkar. I samverkan med dessa aktörer kan insatser bli mer relevanta och hållbara. De har redan byggt upp förtroende hos målgruppen och kan agera och navigera snabbt under förändrade omständigheter. För Erikshjälpen har samarbetet med lokala partners varit en självklar strategi. Inte enbart för att nå största möjliga effekt inom enskilda insatser utan också för att bidra till en demokratisk utveckling i ett land. Strategin som Erikshjälpen använder länkar väl in i lokaliseringssagendan som nu betonas inom biståndet. I den nya reformagendan behöver civilsamhällets roll vara tydlig där organisationer som Erikshjälpen har upparbetade nätverk och samverkan med myndigheter som skapar effektivitet och långsiktighet för svenskt utvecklingssamarbete.

Erikshjälpen välkomnar att statsråd Johan Forsell och statssekreterare Diana Janse framhåller att dialogen med civilsamhället är viktig. Vi ser därför fram emot fortsatta dialoger om både reformagendan och implementeringen av den samt att processen görs så inkluderande och transparent som möjligt. Erikshjälpen skulle därför lägga stort värde i att träffa statssekreterare Diana Janse och återkommer med en inbjudan.